

FME

Welkom op het Ontbijtfestival: Talent in Techniek

13 MAART 2025

FME ONTBIJTFESTIVAL

Petra Deterink

Business development manager
Onderwijs en Arbeidsmarkt

WIE BEN IK

Verbind bedrijven, onderwijs en overheid om technisch talent te ontwikkelen en te behouden

◆ Mijn achtergrond

- 19 Jaar bij de Verenigde Maakindustrie Oost (VMO), 13 jaar als Programmamanager en de laatste 6 jaar als Directeur
- 6 Jaar als Innovatieadviseur bij Novelt
- Ervaring in zorg, bedrijfsleven en verandermanagement
- Internationale projectervaring in onderwijs en arbeidsmarkt
- Focus op Leven Lang Ontwikkelen, arbeidsmarkt en techniekonderwijs

◆ Waarom zijn we hier vandaag?

- Hoe trekken en behouden we technisch talent?
- Wat zijn de belangrijkste ontwikkelingen in onderwijs en arbeidsmarkt?
- Wat kunnen **wij samen** doen om techniek in de regio te versterken?

💡 **Laten we samen in gesprek gaan, ideeën delen en elkaar inspireren!**

WAAROM ZIJN WE HIER VANDAAG

- Hoe trekken en behouden we technisch talent?
- Wat zijn de belangrijkste ontwikkelingen in onderwijs en arbeidsmarkt?
- Wat kunnen **wij samen** doen om techniek in de regio te versterken?

💡 Laten we samen in gesprek gaan, ideeën delen en elkaar inspireren!

5 BDM-ERS A+O

Lennart
Dessens
Regio Zuidwest

Ethel van
Groenestijn
Regio Zuid

Jeanne
Kroon
Regio Noordwest

Tamara
Tielen
Regio Noord

Petra
Deterink
Regio Oost

TEAM FME OOST

Jordy Goorman
Jouw partner in
innovatie en
toekomstbestendige
groei

Martijn van de Kamp
De schakel voor
ledenbinding en
samenwerking

Petra Deterink
Jouw aanspreekpunt voor
vraagstukken rondom
arbeidsmarkt en onderwijs

#VERBINDING MET

- Elkaar: kennisuitwisseling (events)
- Regionale onderwijsinstellingen
- Kansen vanuit het Aanvalsplan Techniek
- Human Capital initiatieven in jouw buurt

#EEN GREEP UIT EVENTS EN TRAJECTEN

- **HighTechTwente:**
 - Hightech bedrijven werken samen om kinderen, jongeren, studenten en (young) professionals enthousiast te maken voor techniek.
- **HR leerkring Oost:**
 - Veelal bedrijven uit Overijssel
- **HR-Kring / Inspiratiesessies:**
 - In samenwerking met A+O Metalektro.
- **Talent Meet Up: Locatie Thales (10 april)**
 - Bedrijfsleven ontmoet onderwijs
- **Ontbijtsessie: HR meets AI (27-03)**
- **Drieluik “Innovatie in Werkgeverschap” (20/03 - 17/04 - 22/05)**
- **5 Techniekdagen: Locatie Rivierenland, Achterhoek, De Liemers, Arnhem en Nijmegen**

AGENDA

- 07.45 - 08.30 uur Inloop & ontbijt
- 08.30 - 08.55 uur Welkom & introductie
- 08.55 - 09.10 uur Fact and figures over de sector en de skillstekorten door **Marloes Boumans**
- 09.10 – 09.30 uur Wat gaan we hieraan doen in de sector en hoe kun jij bijdragen? Door **Hanneke Ackermann**
- 09.30 - 09.45 uur Pauze**
- 09.45 – 10.05 uur Inspiratie vanuit 2 good practices en de zaal
- 10.05 – 10.10 uur Uitleg & pitches Open Spaces
- 10.10 - 10.55 uur Open Spaces en meet & greet
- 10.55 - 11.00 uur Afsluiting, door **Petra Deterink**
- 11.00 - 11.30 uur Optioneel: Rondleiding**

WAAR ZIJN WE TE GAST?

PRESS BRAKE PRODUCTIVITY

WE LIVE PRESS BRAKE PRODUCTIVITY

About WILA (2024)

History

Established in 1932

3rd generation family business

Customers

Total 10.000+

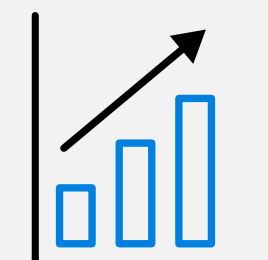
40+ machine manufacturers
Incl. top 8 world players

Global

4 locations

NL (2), US, China
Worldwide dealer network

Revenue

€58M

Purchase value <25%

Employees

315+ worldwide

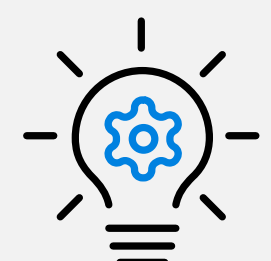
290+ Netherlands

Investments

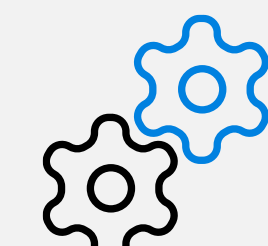
€3.6M

Production capacity and automation

Patents

**11 patented core
innovations**

R&D

€3.4M 5.8%

Product, process, IT

WILA Worldwide

BENDING ON A PRESS BRAKE

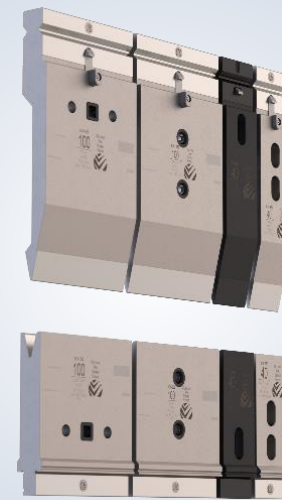

Smart Bending

AUTOMATIC TOOL CHANGE

[ATC gripper](#)

ATC tooling

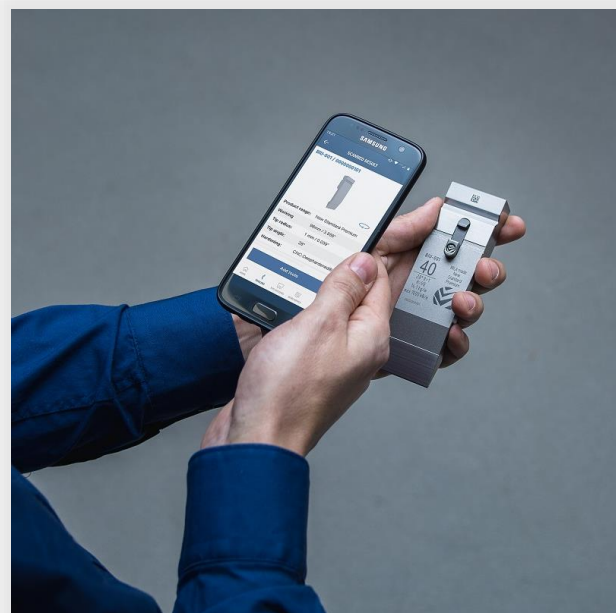

ATC tool storage

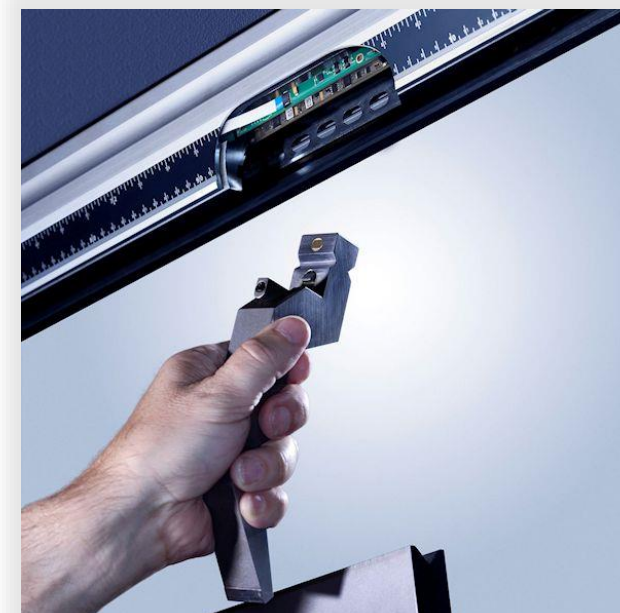
TOOL IDENTIFICATION AND DATA EXCHANGE

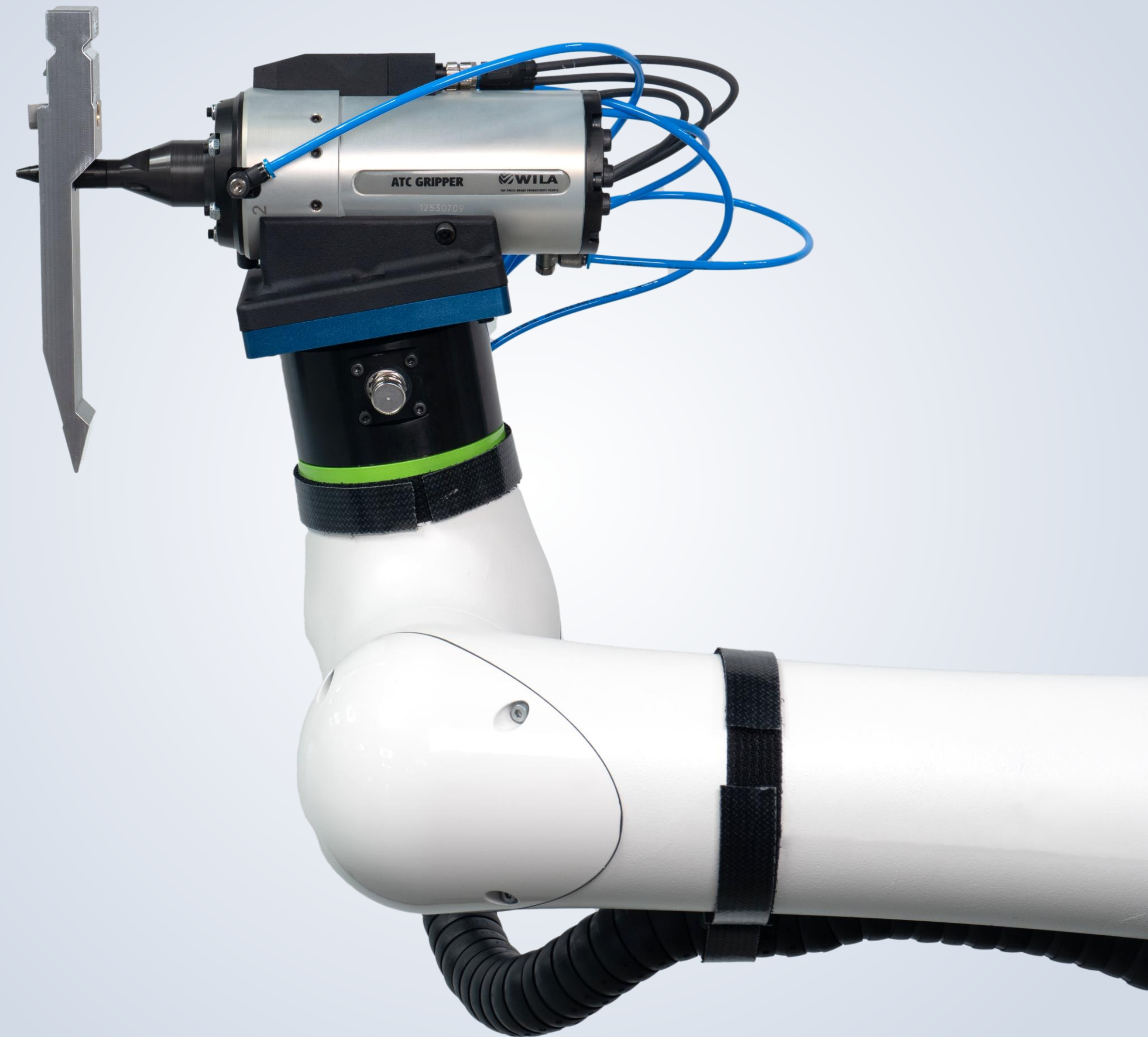
[Tool Advisor](#)

[Smart tooling](#)

[Tool Identification and Positioning](#)

MTS Opleidingen

- Technicampus
- Stedendriehoek
- Vaktakschool

EINDE

WE LIVE PRESS BRAKE PRODUCTIVITY

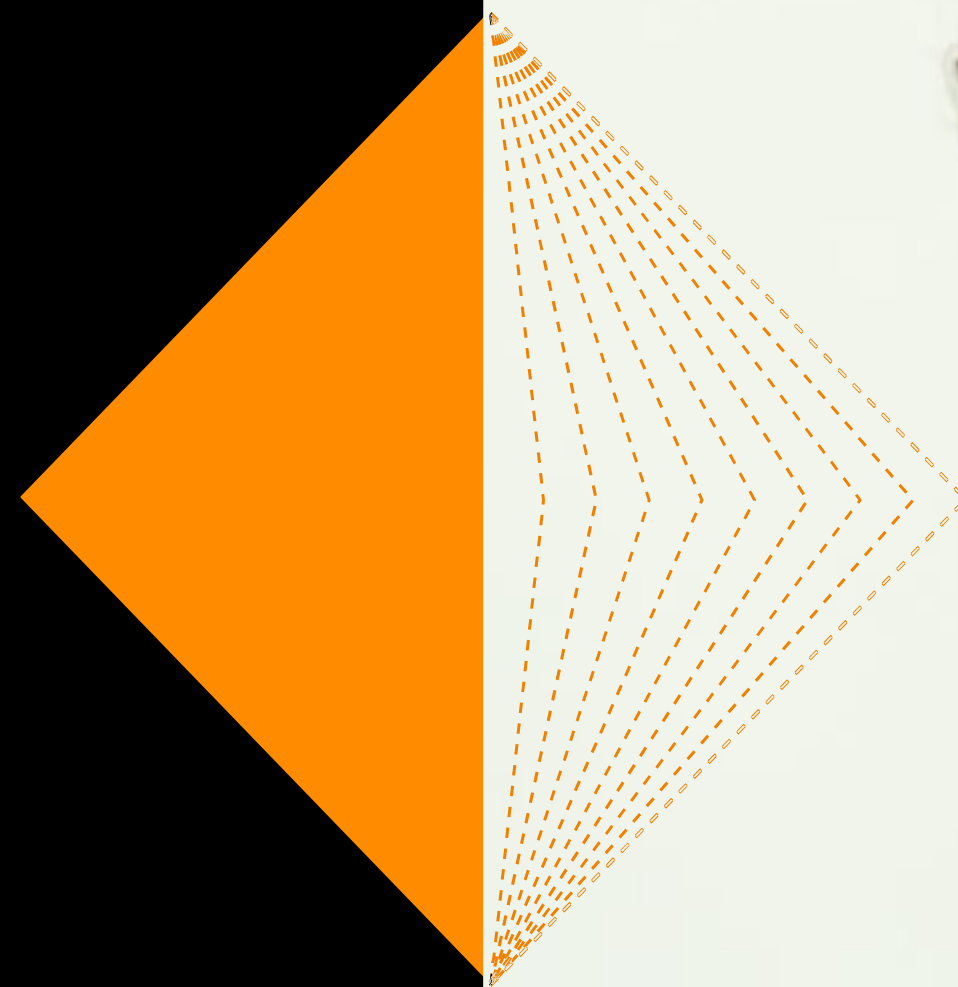
FME ONTBIJTFESTIVAL
MENTIMETER

Marloes Boumans

Business & Data Analyst FME

'Facts & Figures over de sector'

FME ONTBIJTFESTIVAL

CV + MOTIVATIE

Naam: Marloes Boumans

Huidige functie: Data Analist bij FME

E-mail: marloes.boumans@fme.nl

Studie: Sociologie aan de Erasmus Universiteit Rotterdam

Hobby's: Reizen, sporten (hardlopen) en tuinieren

Skills: Nieuwsgierig, kritisch, sociaal en probleemoplossend vermogen

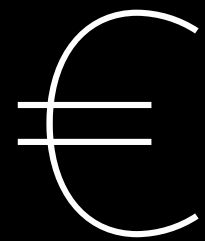
Motivatie: Ik wil graag de waarde van data laten zien door nieuwe inzichten te vinden die anderen verder helpen.

"Met het juiste zetje vlieg je ineens over je angst heen."
Queenstown, Nieuw-Zeeland

FME ONTBIJTFESTIVAL

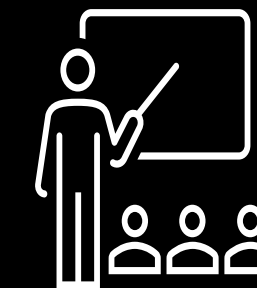
IN DE METALEKTRO IN 2024...¹

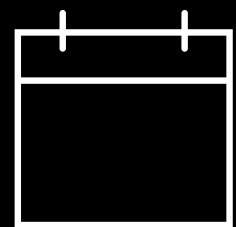
was het mediaan
maandinkomen €4.000
(NL = € 3.600)²

had 86,6% een vast contract
(NL = 67,3%)

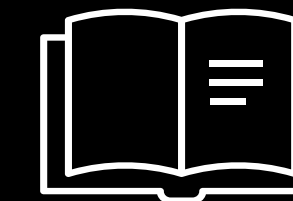
ging ± 3,4% van de loonsom naar
cursus/training technisch personeel
(2023 = 4,5%)

was de gemiddelde
diensttijd 11,6 jaar
(NL = 8,75 jaar)³

32+

werkte 89% fulltime
(NL = 59%)

had 62% maximaal een
opleiding op MBO-niveau
(NL = 65%)

was 16,3% vrouw
(Industrie = 24%)⁴

was 26% jonger dan 35 jaar
(NL = 40%)

55+

had 27% een leeftijd van 55 jaar en ouder
(NL = 21%)

FME ONTBIJTFESTIVAL
MENTIMETER

Pak weer je telefoon erbij

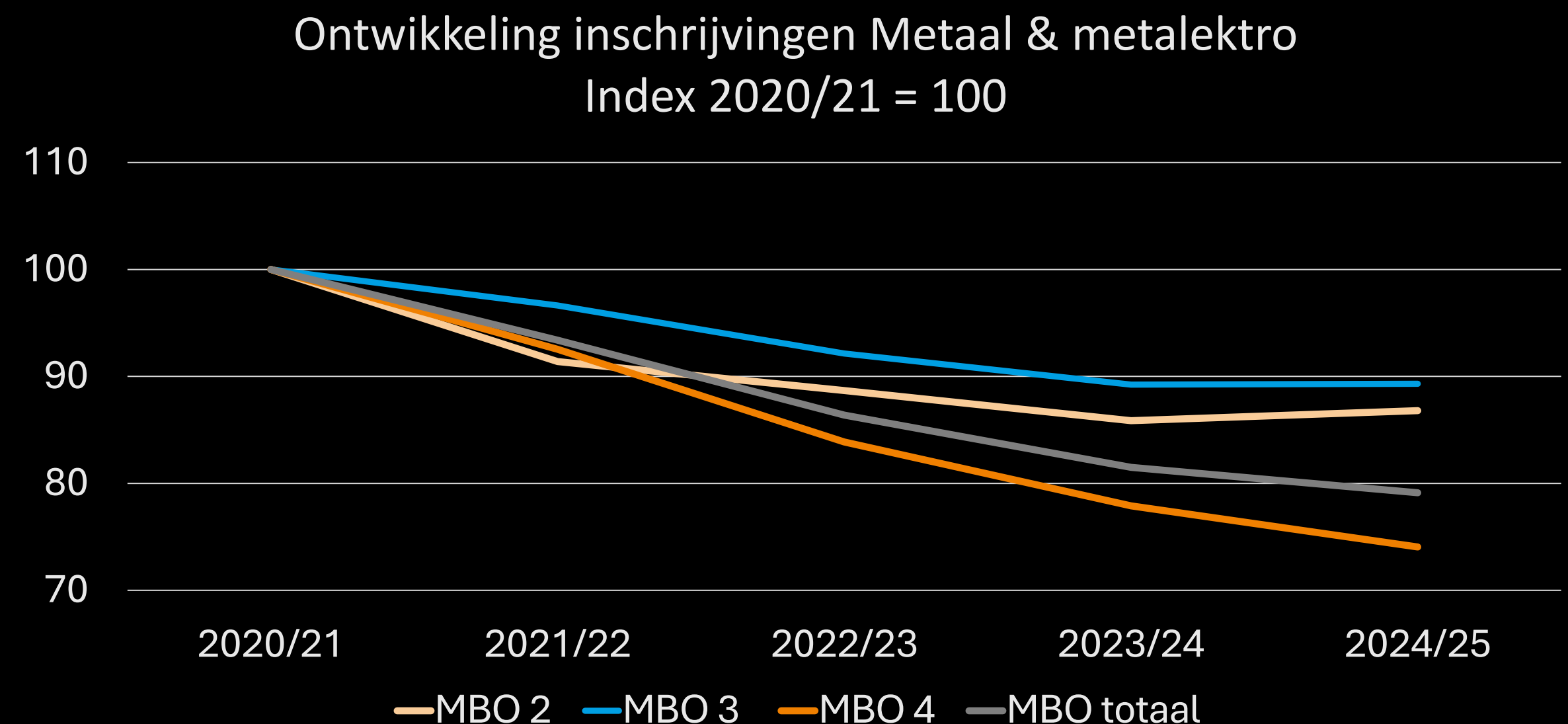
FME ONTBIJTFESTIVAL

UITDAGINGEN

- Vergrijzing: 27% wordt binnen nu en 10 jaar 65+ ¹
- Tekort aan medewerkers: in jan-2025 was voor 34% van de ondernemers in de maakindustrie een tekort aan medewerkers het grootste probleem
In de sector Reparatie en installatie van machines was dat zelfs 59,4% ²

In studiejaar 2024/25 ³

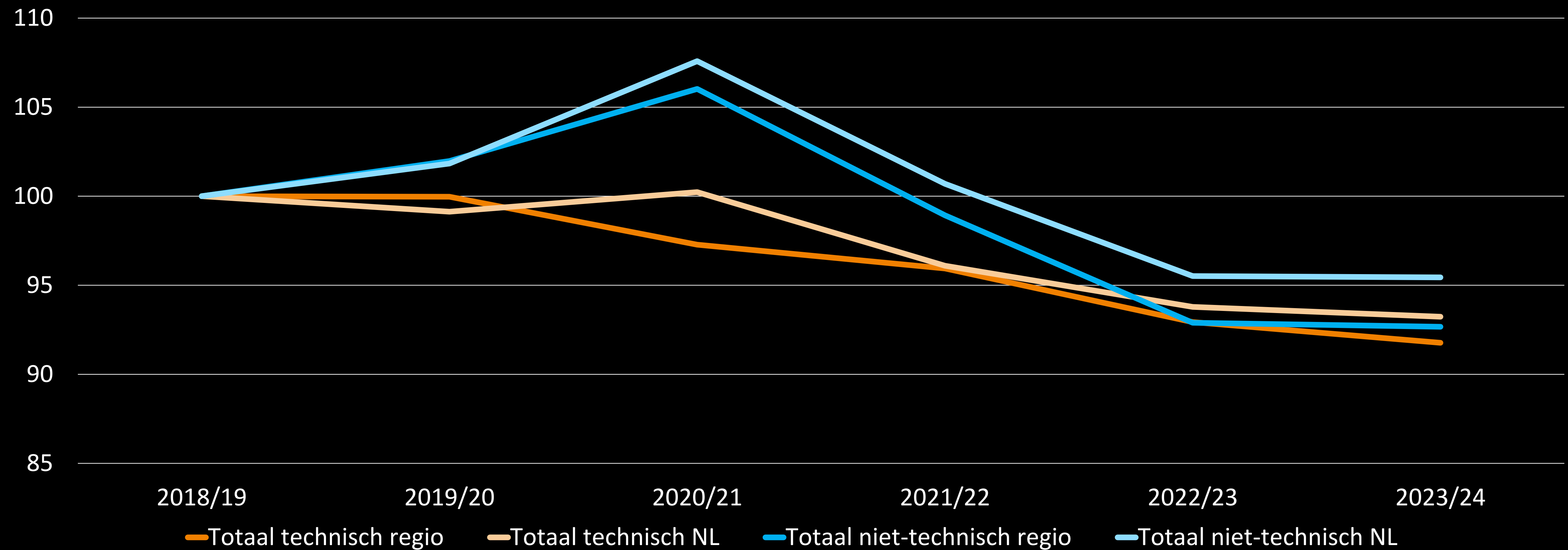
- Totale MBO-inschrijvingen in de Metaal en metalektro is met -21% afgenomen t.o.v. 2020/21
- Voor MBO niveau 4 was dit zelfs -26%

FME ONTBIJTFESTIVAL

INSTROOM IN DE REGIO

Aantal instromende studenten
Index 2018/19=100

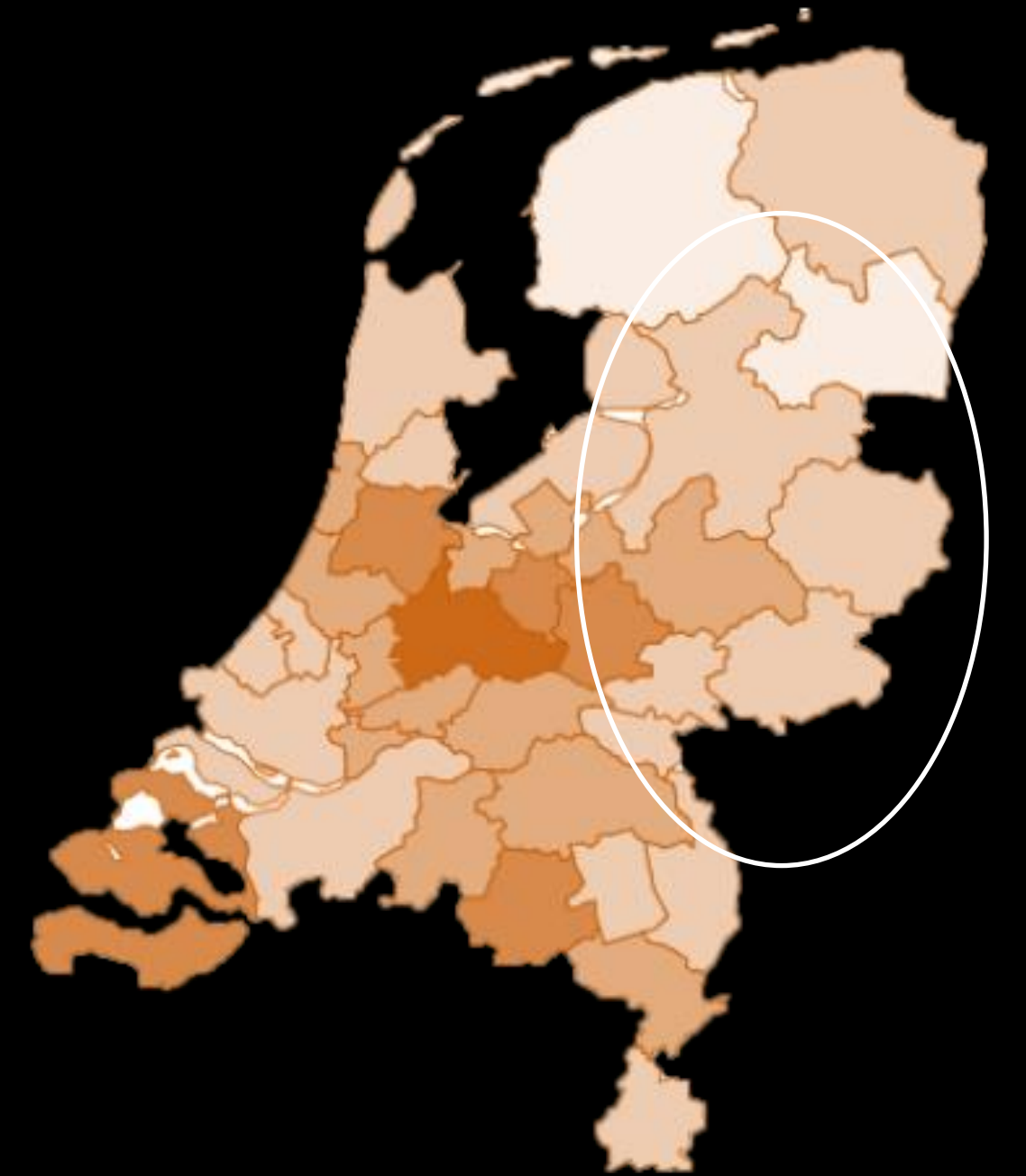
FME ONTBIJTFESTIVAL

VACATURES IN DE METALEKTRO IN 2024

FME ONTBIJTFESTIVAL

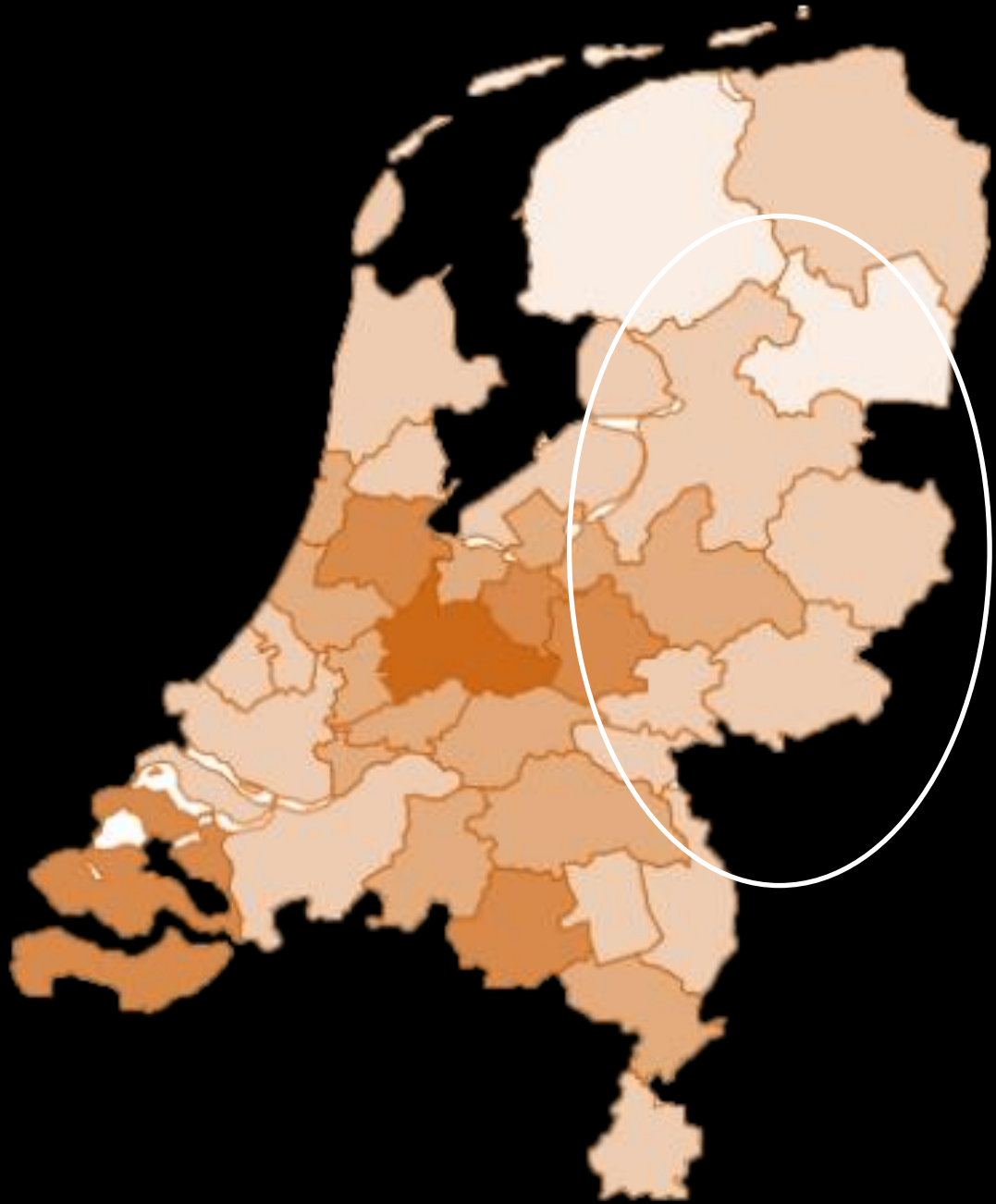
WAAR IS NOG RUIMTE IN DE REGIO?

FME ONTBIJTFESTIVAL

WAAR IS NOG RUIMTE IN DE REGIO?

Beroepsgroep	NL	Arbeidsmarktregio's Gelderland 1	Arbeidsmarktregio's Overijssel 2
Spanningsindicator van Technische beroepen	5,50	5,37	5,82
Elektrotechnisch ingenieurs	16,00	16,00	16,00
Ingenieurs (geen elektrotechniek)	14,57	12,97	16,00
Machinemonteurs	13,89	16,00	14,53
Productleiders industrie en bouw	13,15	16,00	14,71
Bouwarbeiders afbouw	12,69	16,00	15,09
Automonteurs	12,21	16,00	13,71
Loodgieters en pijpfitters	11,93	16,00	16,00
Elektriciens en elektronicamonteurs	10,36	9,02	12,68
Technici bouwkunde en natuur	8,44	8,65	9,11
Assemblagemedewerkers	8,11	12,72	7,10

4,00 t/m 16,00 zeer krap

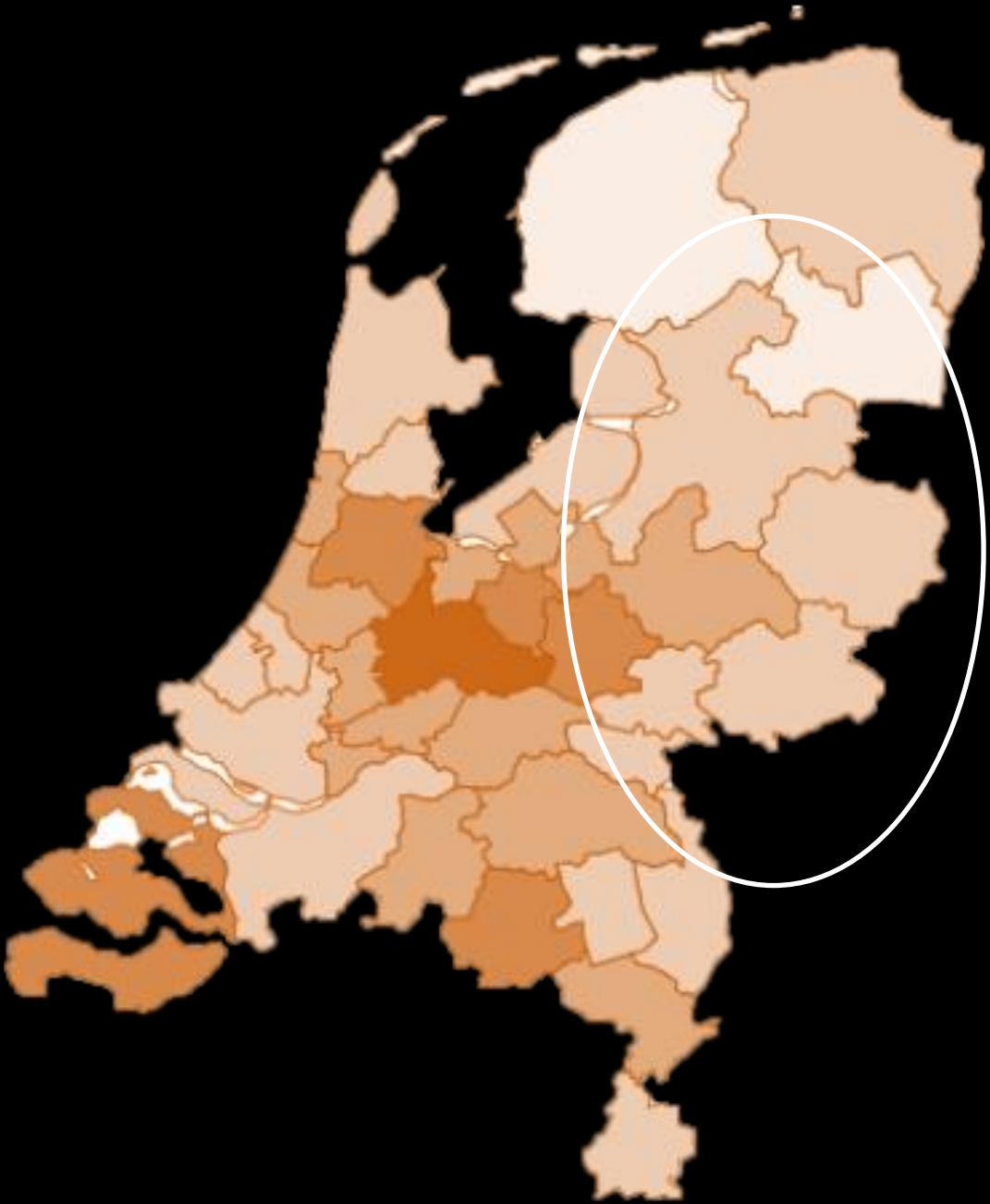
FME ONTBIJTFESTIVAL

WAAR IS NOG RUIMTE IN DE REGIO?

Beroepsgroep	NL	Arbeidsmarktregio's Gelderland 1	Arbeidsmarktregio's Overijssel 2
Spanningsindicator van Technische beroepen	5,50	5,37	5,82
Elektrotechnisch ingenieurs	16,00	16,00	16,00
Ingenieurs (geen elektrotechniek)	14,57	12,97	16,00
Machinemonteurs	13,89	16,00	14,53
Assemblagemedewerkers	8,11	12,72	7,10

Rood: boven spanning NL
Oranje: gelijk aan spanning NL
Groen: onder spanning NL

4,00 t/m 16,00 zeer krap

Bron: [Spanningsindicator UWV](#) Periode: 3^e kwartaal 2024. 1) Achterhoek, FoodValley, Midden-Gelderland, Rijk van Nijmegen, Rivierenland, Veluwe Stedendriehoek 2) Regio Zwolle, Twente

FME ONTBIJTFESTIVAL

MEEST GEVRAAGDE SKILLS IN DE REGIO

IT skills	% vacatures
Microsoft Office	14,8%
Microsoft Excel	11,5%
Informatie- en communicatietechnologie	10,0%
Software Engineering	8,7%
Autocad	7,0%

Rood: % regio lager dan NL

Groen: % regio hoger dan NL

FME ONTBIJTFESTIVAL

MEEST GEVRAAGDE SKILLS IN DE REGIO

Professionele skills	% vacatures
Machinebouw	17,9%
Elektrotechniek	15,2%
Machinewerkzaamheden	12,3%
Montage	12,3%
Procesverbeteringen	10,8%

Rood: % regio lager dan NL

Groen: % regio hoger dan NL

FME ONTBIJTFESTIVAL

MEEST GEVRAAGDE SKILLS IN DE REGIO

Soft skills	% vacatures
Zelfmotivatie	35,7%
Communicatie	35,4%
Werken in groepsverband	31,0%
Aandacht voor detail	23,4%
Doelgericht	20,2%

Rood: % regio lager dan NL

Groen: % regio hoger dan NL

FME ONTBIJTFESTIVAL

MEEST GEVRAAGDE SKILLS IN DE REGIO

Taal skills	% vacatures
Engels	78,4%
Nederlands	73,6%
Duits	25,1%
Frans	3,7%
Spaans	0,8%

Rood: % regio lager dan NL

Groen: % regio hoger dan NL

FME ONTBIJTFESTIVAL

Hanneke Ackermann

Programmamanager Onderwijs-
en Arbeidsmarkttransities FME

HANNEKE ACKERMANN

WAT ZIEN WIJ NU IN CONTACT MET ONDERWIJS?

- Meer techniek/vaardigheden in PO en VO nodig
- Sterk teruglopende instroom in MBO (mn BOL)
- Ook terugloop HBO. Bv BA werktuigbouwkunde –19% in 5 jaar en electrotechniek – 28%!
- Te weinig techniekdocenten
- Hoe krijgt innovatie een goede plek?
- LLO ontwikkelingen sluiten niet aan bij wat we al hebben in de techniek
- Gelukkig steeds meer initiatieven waarbij verbinding wordt gezocht

➤ **ZONDER INTENSIEVE SAMENWERKING TUSSEN ONDERWIJS EN BEDRIJVEN GAAN WE HET NIET REDDEN!**

MEERJARENSTRATEGIE FME 2024-2030

FOCUSTHEMA'S

1

Arbeidsmarkt en onderwijs

CAO, aanvalsplan techniek, strategische agenda

2

Verduurzaming

Verduurzamen technologische industrie

3

Digitalisering

Smart Industry, sleutel-technologieën zoals AI, cybersecurity

MARKTSEGMENTEN

Energie,
grondstoffen
en materialen

Landbouw,
water en
voedsel

Gebouwde
omgeving

INDUSTRIE

Gezondheid
en zorg

Defensie

Mobiliteit

REGIO NOORD | REGIO OOST | REGIO ZUID | REGIO ZUID-WEST | REGIO NOORD-WEST

FME-FUNDAMENT VOOR ALLE LEDEN

Diensten

→ Belangenbehartiging | CAO | Advies | Serviceteam | College | Ledenvoordeel | Data | Innovatie | Netwerken

Faciliterend

→ Ledenbinding | Projectbureau | Marketing | Communicatie | HR | Finance | ICT

FME ONTBIJTFESTIVAL

WAT GAAT FME HIER SAMEN MET DE LEDEN AAN DOEN?

ARBEIDSMARKT EN ONDERWIJS

Focus vandaag

- Toekomstbestendige cao's
- Uitvoering Strategische Agenda Metalektro voor goede arbeidsverhoudingen en aantrekkelijke arbeidsmarkt
- Uitvoering Aanvalsplan Techniek ten behoeve van het vullen van 60.000 technische vacatures
- Sterke lobby en uitvoeringsagenda met als doel voldoende medewerkers met de juiste skills voor de technologische sector
- Ondersteunen van leden bij modern en inclusief werkgeverschap (STERK)

FME ONTBIJTFESTIVAL

AANVALSPAN TECHNIEK

Pijler I
Meer mensen kiezen en
behouden voor werk

Pijler II
Productiviteitsoffensief

Pijler III
Talent van buiten aantrekken

Actielijn 1
Gouden Poort van-werk-naar-werk

Actielijn 2
Een nieuwe publiek-private
opleidingsstructuur met Techniekcentra

Actielijn 3
Nieuwe groepen voor Techniek, Bouw en
Energie en behoud medewerkers

Actielijn 4
Industriële transformatie,
robotisering en digitalisering

Actielijn 5
Ruim baan voor mensgerichte
technologie

Actielijn 6
Meer kansen voor statushouders

Actielijn 7
Tijdelijk vakkrachten van buiten de EU

WAT GAAT ER GOED EN WAT MINDER GOED?

- Onderling vertrouwen groeit
- Doorbreken hokjesdenken
- Eerste kleine succes: techniek inclusief, pilots hybride techniekcentra, loopbaanpaden
- Meer samenwerking in de regio en sector
- Goed overleg met departementen

- Besluitvorming traag
- Aanvraag middelen bij 9 O&O besturen
- Nog te weinig concrete resultaten

WAT KUN JIJ ALS BEDRIJF DOEN?

Heb je weinig tijd?

- Opdrachten
- Digidoeners
- Techkwadraat
- Korte stages

Redelijk wat tijd?

- BBL plekken
- Bedrijfsbezoeken
- Gastlessen
- Bedrijfstakschool

Onderdeel van visie?

- Hybride techniekcentra
- Hybride docenten
- Samenwerkingsprogramma's
- Innovatieprogramma's met onderwijs

- Kijk op de wegwijzer
- Sluit je aan bij de netwerken in de regio
- Zoek contact met Lennart
- Leg contacten bij de open spaces!
- Laat je inspireren door jouw collega bedrijven!!

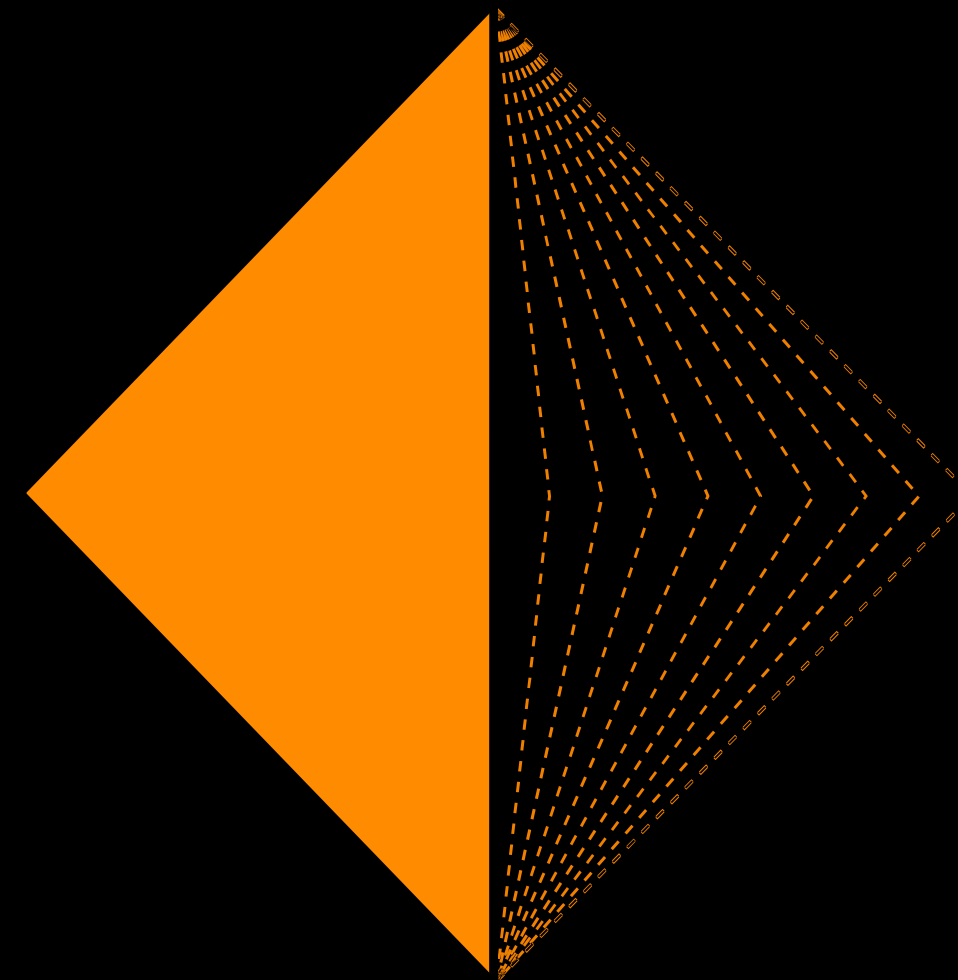

FME ONTBIJTFESTIVAL
MENTIMETER

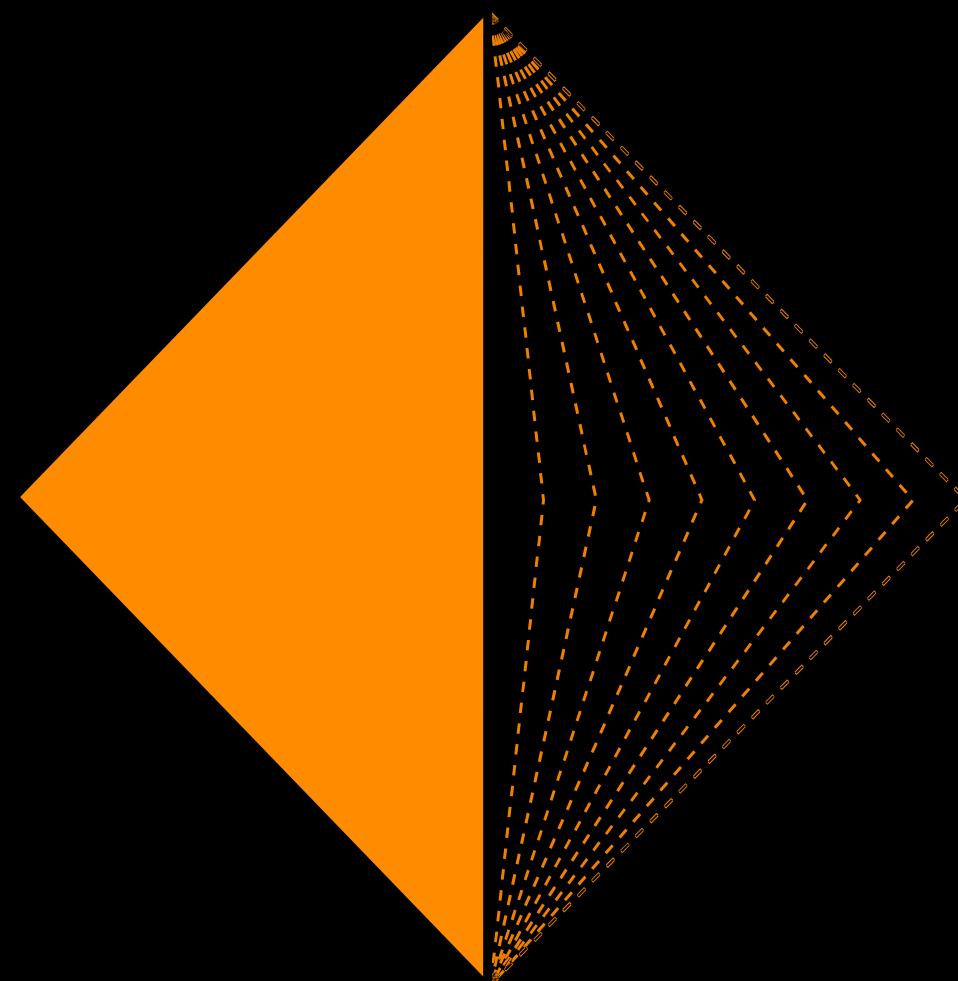
Pak weer je telefoon erbij

Pauze

**Bedrijven aan het
woord**

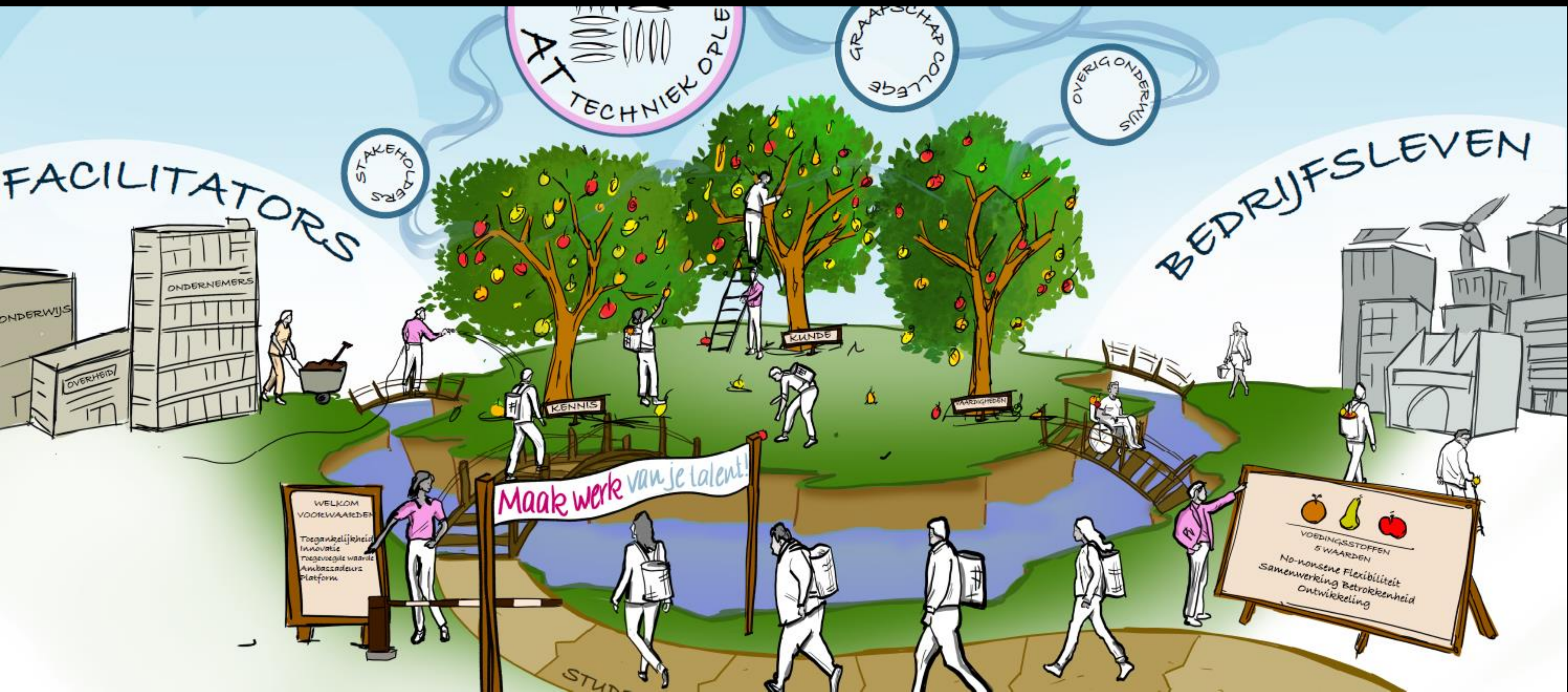

Mike Broekhuizen

Directeur bij AT Techniek

*'Goede voorbeelden van onze
bedrijven'*

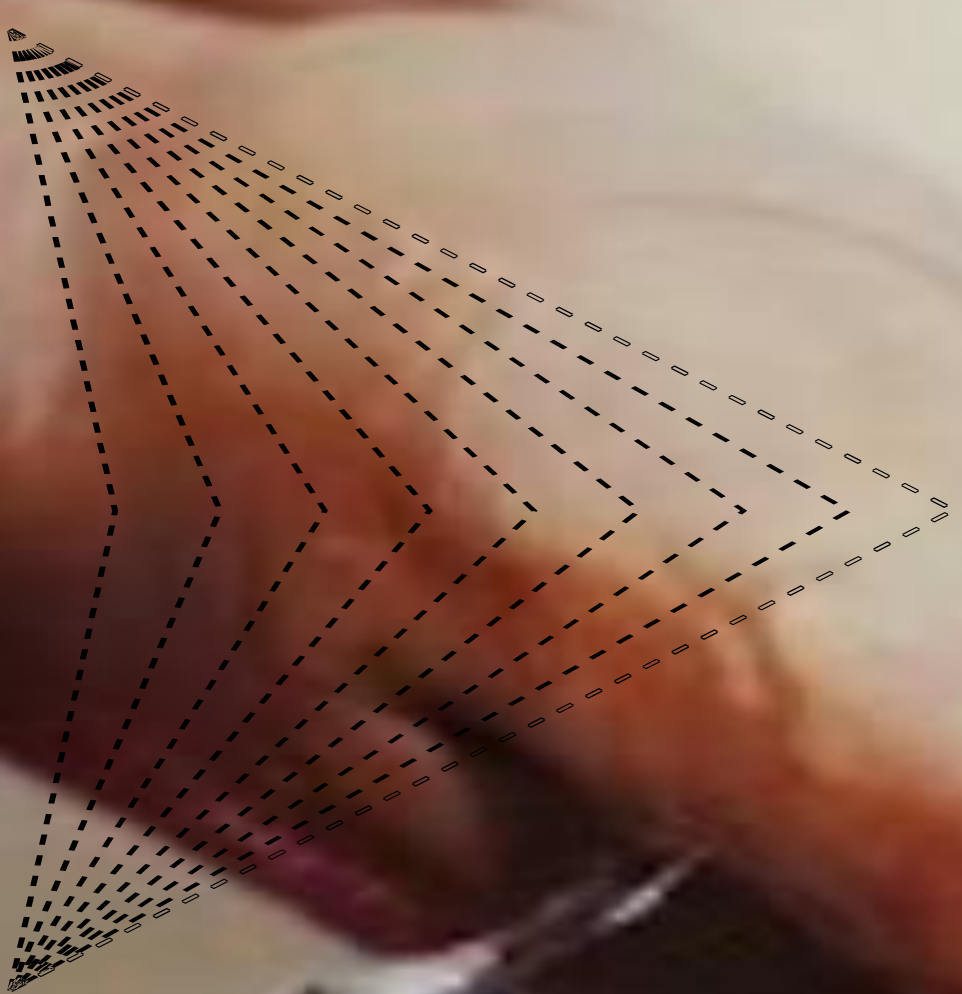

Roel van Leeden

L&D Manager bij Nedcon

*'Goede voorbeelden van onze
bedrijven'*

Nicole van Balveren en Luan Veenhuis

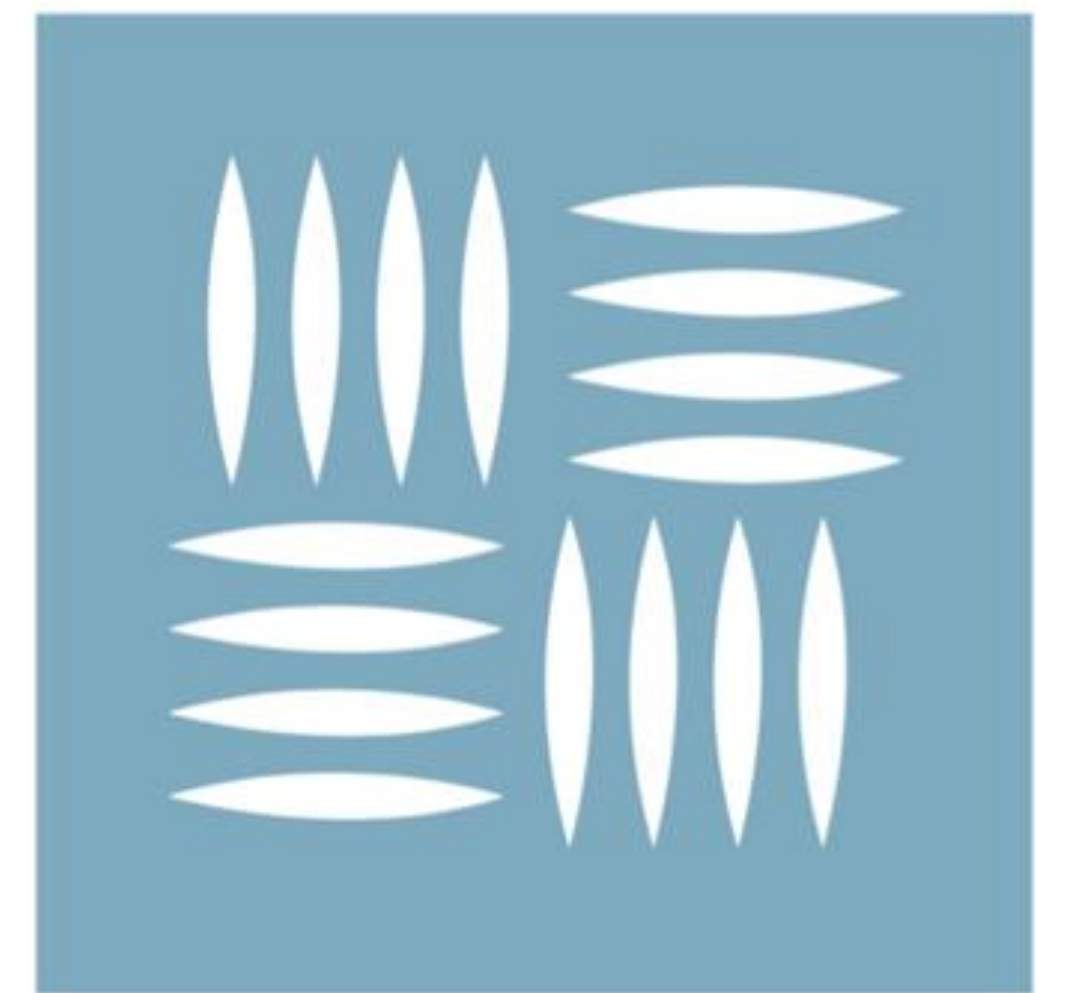
HR Manager bij Colubris Cleantech &
Hubmanager bij InnovatieHub
Winterswijk

*'Goede voorbeelden van onze
bedrijven'*

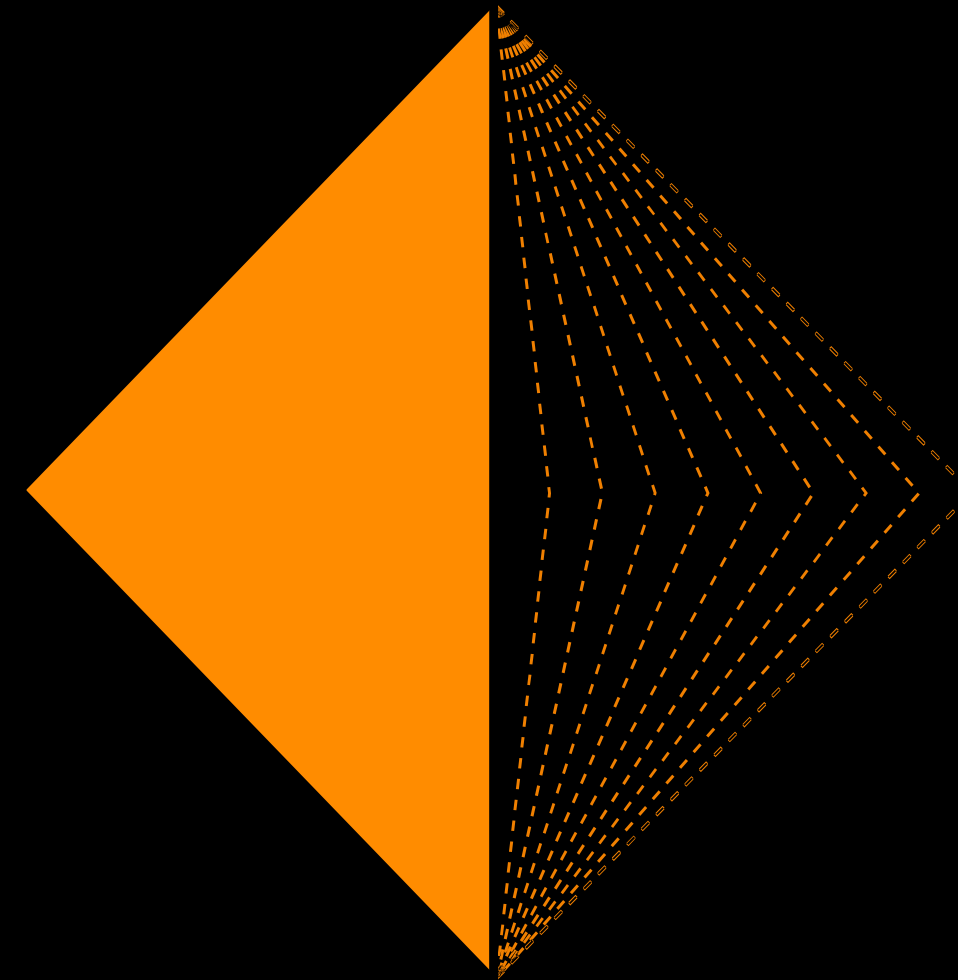

POWERED
BY DUTCH
TECHNOLOGY

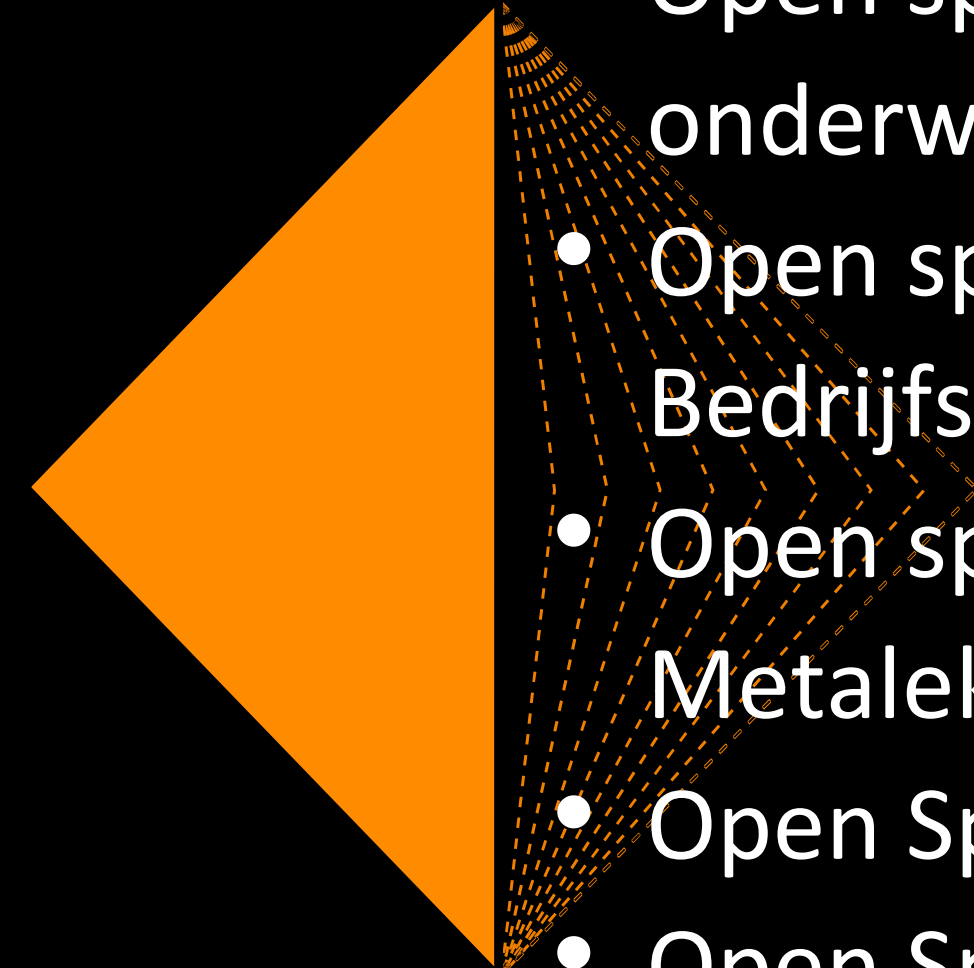

at techniek
opleidingen

Open Spaces

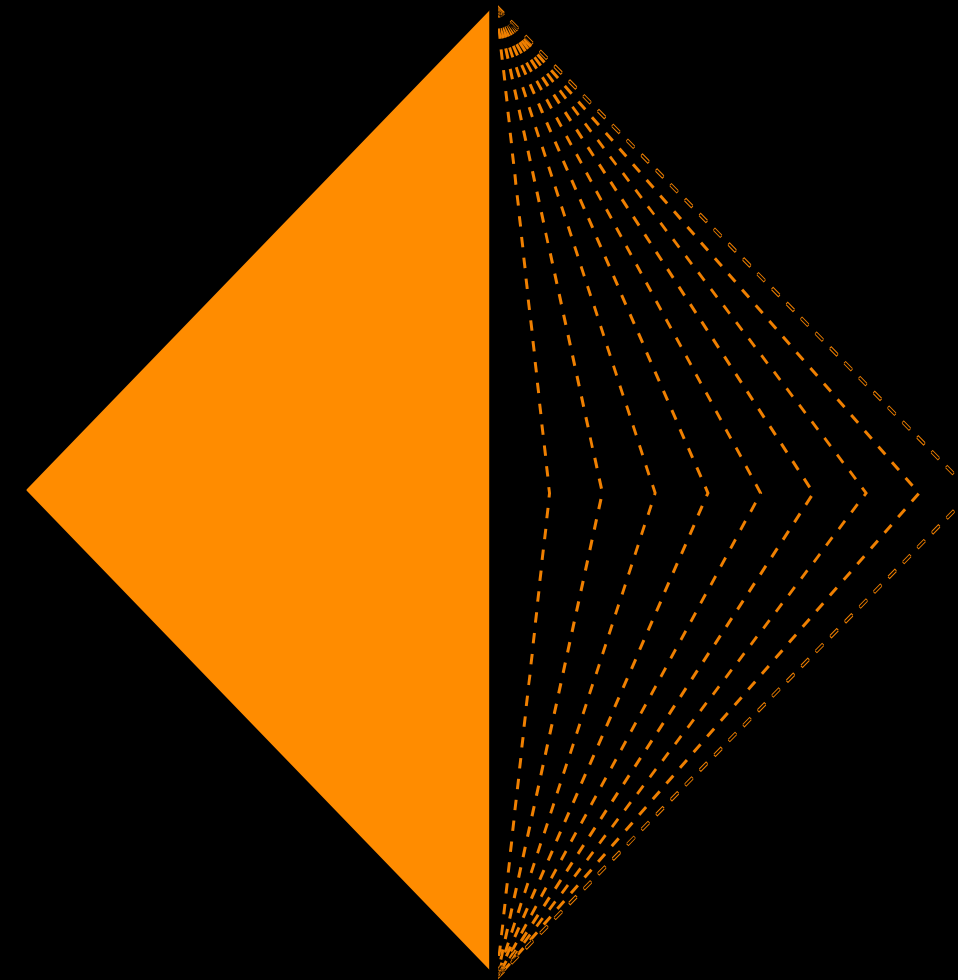

Open Spaces

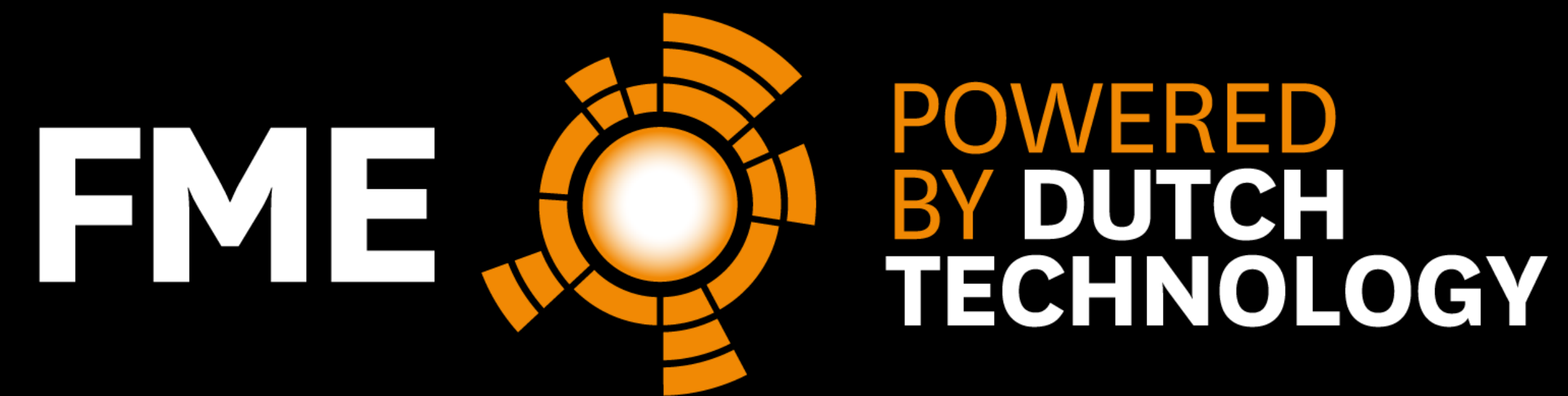
- Open space 1: Samenwerking met basis- en voortgezet onderwijs
- Open space 2: Samenwerking met MBO-, HBO-, Bedrijfstakscholen & Stages
- Open space 3: Leven Lang Ontwikkelen (LLO) door A+O Metalektro
- Open Space 4: Zij-Instroom, Gouden Poort
- Open Space 5: FME-Lobby

Afsluiting

**Dank voor jullie
aanwezigheid!**

www.fme.nl